

Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту

УДК 378:796

*Анатолій Войнаровський,
Вадим Смолюк*

Підготовка спеціалістів зі спортивної дисципліни «Футбол» за допомогою дистанційного навчання

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз розвитку світового футболу впевнено свідчить про тісний зв'язок між рівнем розвитку футболу та всіх різновидів цього виду спорту, який культивується на території України [4; 3–5]. Нині в Україні поглиблюється внутрішній розкол суспільства, коли деякі футбольні школи, клуби, академії змушені змінити своє місце базування, безповоротно втрачено спортивні майданчики, стадіони, наукові лабораторії та студентські аудиторії.

І це на тлі й так нерозвинутої спортивної інфраструктури, а в певних регіонах нашої країни через систематичне недофінансування ігрових видів спорту вона взагалі катастрофічна.

Спортивна дисципліна «Футбол» як найбільш популярний вид спорту може виступати одним із небагатьох чинників об'єднання нації. Позитивним фактором можемо визнати чинну комплексну програму розвитку футболу в Україні [5, 1–3].

На перше місце на тлі всіх цих факторів можна поставити тему дистанційної освіти з футболу серед студентів фізкультурних ВНЗ України.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Протягом останніх років певного розвитку набувають види футболу, про які ще недавно ми навіть не мали уявлення (голбол, болотний футбол, сніговий футбол, настільний футбол, жіночий футбол). Ці напрями у футболі популярні в усьому світі [1, 70–74]. Необхідність подальшого розвитку й мережі дисциплін футболу на всій території України потребує підготовки відповідних фахівців та вимагає сучасного науково-методичного, кадрового й інформаційного забезпечення [3, 211–217]. Постійно зростає популярність дистанційної освіти у світі. Якщо в 1987 р. діяло приблизно 1000 навчальних закладів, де навчалося 50 млн студентів, то у 2023 р. це може становити приблизно 120 млн.

Проблематику цього напрямку освіти розкривали у своїх працях А. М. Гуржій (1998 р.), П. В. Дмитренко (1999 р.), П. М. Татарчук (2000 р.), В. П. Колмогоров (2000 р.), В. П. Романюк (2008 р.).

Завдання дослідження – проаналізувати можливості дистанційної освіти студентів факультетів фізвиховання з дисципліни «Футбол».

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Уся система освіти, яка існуватиме в майбутньому, – це процес створення єдиного інформаційного простору, що об'єднує всі комунікативні системи (Інтернет, комп'ютер, зв'язок, телебачення тощо.)

У зв'язку з тим, що футбол по праву вважається спортом номер один у світі, система футбольної освіти має спрямовуватися на загальне об'єднання всього багатогранного досвіду в цій галузі. Щоб справді бути хорошим фахівцем у цьому виді спорту (футбол) чи в одному з багатьох його різновидів, потрібно не тільки закінчити певний коледж чи інститут, а й постійно вдосконалювати свої вміння та знання. І це можливо не лише за допомоги старого підтвердженого життям досвіду (семінари, конференції, література, відеоматеріали), а й новітніх педагогічних прийомів і технологій.

Найбільш переконливий крок у програмі міцного й ефективного отримання знань, на нашу думку, – дистанційне отримання освіти, що в сучасних реаліях економічних проблем в Україні може бути панацеєю вирішення поставлених перед нами викликів.

А сам процес підготовки футбольних спеціалістів може зробити якісний крок уперед у своєму вдосконаленні. Тим більше, що молодь із легкістю та розумінням сприймає інформаційні нововведення. Певним прогресом використання дистанційних методів освіти може стати процес навчання спеціалістів із параолімпійських видів спорту, таких як футбол ампутантів, спортсменів ДЦП, гол-бол і футбол сліпих та ін., у зв'язку з певними труднощами їх пересування й сприйняття знань, до того ще й спеціалізованих майданчиків зі штучним покриттям, роздягалень і душових нині на Україні катастрофічно не вистачає. Тому отримання додаткової футбольної освіти (що діє на Україні завдяки ФФУ) – так званий диплом (ПРО) – може бути реалізоване за допомогою різних програм (підвищення кваліфікації на регіональних рівнях програм з отримання певної спеціалізації в коледжах, інститутах, університетах й академіях, отримання другої вищої освіти – ФПО) [2, 99–105] з усіх цих напрямів отримання освіти, слухачі мають можливість вносити корективи у свою програму підготовки, обираючи додаткові (25 %) дисципліни, які, на їхню думку, на цьому етапі підготовки принесуть їм найбільшу користь. Це може бути пов'язано з процесом тренувань певних категорій спортсменів (діти, дорослі, жінки, інваліди й ін.)

Одна з форм – розробка системи індивідуальних підходів до формування навчального навантаження для певних студентів чи слухачів, урахуваючи їхню базову освіту (середня, коледж, ВНЗ)

Ми можемо сміливо використовувати програми дистанційної освіти, які вже діють за кордоном, роблячи поправку на законодавчу базу певної країни, нормативні акти профільних організацій та міністерств і враховуючи психологічні закономірності сприйняття, аналізу й запам'ятовування спеціальної інформації. Ураховуючи сам процес формування груп дистанційної освіти за гендерними та віковими ознаками, пропонуємо цілий спектр нових нетрадиційних форм навчання (використовуючи матеріал, якого є дуже багато: веб-сторінки, інформаційні колонки спеціалістів, інтернет, відео тощо), постійно збільшуючи процент контактних форм навчання, таких як відеотренування, «ділова» гра, селекторні наради та конференції, відеоконсультації. Також доцільне збільшення в навчальних планах груп частини самопідготовки за рахунок створення програм тренувального процесу в певному регіоні, відповідно до певного виду футболу, який найбільше культивується в ньому (рис.1).

Важливий фактор розвитку дистанційної освіти – правильно сформоване замовлення слухача. Замовник повинен не тільки знати, яку інформацію хоче отримувати й у якому обсязі від керівника програми, але й правильно його сформулювати. А керівник має бути ерудованим у цій проблемі, відкритим до сприйняття будь-якої інформації, відчувати новизну предмета та широке розуміння певного виду футболу в цілому. Уміти донести до слухача експрезантність, тобто бачити за словами їхній внутрішній світ [6, 63–72] .

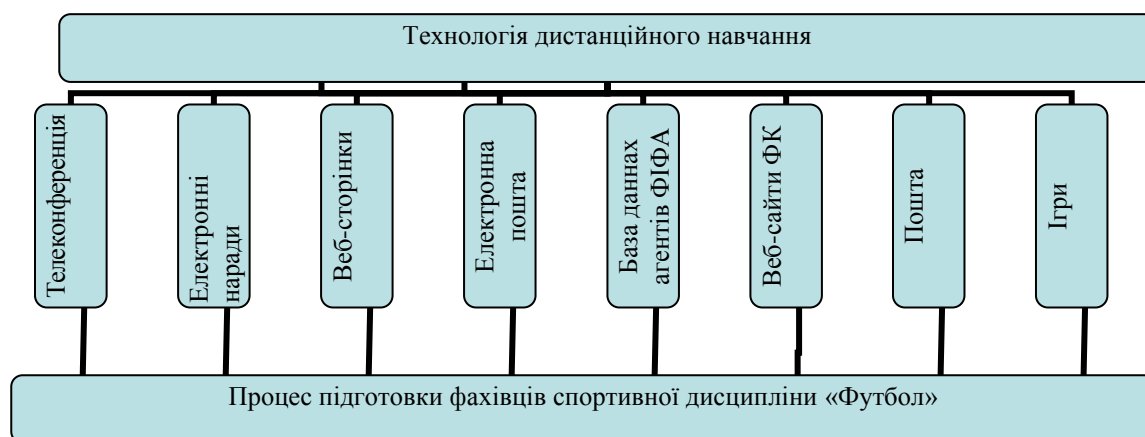

Рис. 1. Схема зв'язку дистанційних методів навчання

Методика викладання певних дистанційних проектів передбачає наявність проблеми, яку викладач і слухач стараються спільно розв'язати.

Деякі науковці (Л. Зеневська, Н. Гнатюк, С. Хлоп'як) відзначають, що під час процесу дистанційного навчання потрібно вирішувати декілька проблем: дослідження певних методик проведення тренувань і дослідження комплексів занять зі спортсменами, побудова тренувального навантаження протягом місяця, кварталу, року [7, 68–70], самостійна робота слухачів, моделювання проблем та

завдань перед слухачами, аналіз отриманих даних із цієї проблеми, оформлення отриманих результатів, підбиття підсумків роботи, формування висновків.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Існуючі високі технічні можливості, які передбачені методикою дистанційного навчання за допомогою айти-технологій, дають можливість слухачам отримати ще одну освіту, мати ліцензію ПРО (тренер із футболу), підвищити загальну кваліфікацію викладача спортивних дисциплін. Ми з упевненістю можемо стверджувати, що за дистанційною освітою – майбутнє. Вона може замінити громіздку систему викладання, яка діє на сьогодні. Більше того, уведення дистанційної освіти в період упровадження норм і положень нового закону про вищу освіту (2014 р.) дає змогу ВНЗ України значно скоротити фінансові витрати на вивчення певних спортивних дисциплін.

Ми можемо констатувати й певні недоліки системи дистанційного навчання: це, передусім, те, що немає 100 % гарантії про самостійність виконання слухачем завдань свого керівника.

Дистанційна освіта дасть змогу спростити низку бюрократичних вимог щодо отримання освітньої інформації, ліцензії для багатьох громадських організацій, спортивних клубів і федерацій тощо, які працюють із розвитку спортивної дисципліни «Футбол».

Джерела та література

1. Войнаровський А. М. Футбол у фізичному вихованні студентів / А. М. Войнаровський. – Луцьк : Волин. старожитності, 2012. – С. 70–74.
2. Войнаровський А. М. Книга тренера з футболу / А. М. Войнаровський. – Луцьк : Волин. старожитності, 2011. – С. 99–105.
3. Заневська Л. Г. Туризм у польському інтернеті / Л. Г. Заневська / Теорія і практика фізичного виховання. – Дніпропетровськ, 2004. – №2 – С. 211–217.
4. Загоруйко С. Шкільний футбол, шляхи до здоров'я, масовості та майстерності / С. Загоруйко // Фізичне виховання в школі. – 2001. – № 1. – С. 3–5.
5. Комплексна Програма розвитку футболу 2004–2008 рр. // Постанова Кабінету Міністрів України № 904 від 13.07.2004 р.
6. Татарчук Т. М. Институціалізація дистанційного навчання: соціальний аспект / Т. М. Татарчук / Образование. – М., 2000. – № 1. – С.63–72.
7. Романенко А. М. Книга тренера по футболу / А. М. Романенко, О. Н. Джус. – Київ : Здоров'я, 1988. – С. 68–70.
8. Вікіпедія України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uk.wikipedia.org

Анотації

У статті проаналізовано можливості дистанційного навчання тренерів зі спортивної дисципліни «Футбол» за допомогою новітніх інформаційних технологій. Зроблено графічне зображення методів освіти для створення інформаційних програм підготовки спеціалістів в ігрових видах спорту за допомогою сучасних інтернет-технологій. Під час формування груп дистанційної освіти потрібно враховувати гендерні й вікові особливості. Пропонується спектр нових нетрадиційних форм навчання (веб-сторінки, інформаційні колонки спеціалістів, Інтернет, відео). У дистанційному навчанні потрібно збільшувати відсоток таких форм навчання, як відеотренування, «ділова» гра, селекторні наради та конференції, відеоконсультації.

Ключові слова: дистанційна освіта, футбол, технології, інновації.

***Анатолій Войнаровський, Вадим Смолюк. Підготовка спеціалістів по спортивній дисципліні «Футбол» з допомогою дистанційного навчання.** В статті аналізуються можливості дистанційного навчання тренерів по спортивній дисципліні «Футбол» з допомогою новітніх інформаційних технологій. Зроблено графічне зображення методів освіти для створення інформаційних програм підготовки спеціалістів в ігрових видах спорту з допомогою сучасних інтернет-технологій. При формуванні груп дистанційного навчання потрібно враховувати гендерні й вікові особливості. Пропонується спектр нових нетрадиційних форм навчання (веб-сторінки, інформаційні колонки спеціалістів, Інтернет, відео). У дистанційному навчанні потрібно збільшувати відсоток таких форм навчання, як відеотренування, «ділова» гра, селекторні наради та конференції, відеоконсультації.*

Ключевые слова: дистанционное образование, футбол, технологии, инновации.

***Anatoliy Voinarovskiy, Vadym Smoliuk. Preparation of Specialists in Football Sports Discipline with the Help of Distance Learning.** In this article it was given the analysis of possibilities of distance learning of football trainers with the help of the newest informational technologies. It was made a graphic picture of educational methods for creation of informational programs of specialists preparation in play kinds of sport with the help of modern Internet-technologies. While formation the groups of distance learning it is necessary to take into account gender and age peculiarities. We are offered the whole range of new non-traditional forms of studying (web-pages, informational columns of specialists, Internet, video). In distance learning it is necessary to raise the percentage of such forms of studying, as video-training, «business» game, conference calls and conferences, video-tutorials.*

Key words: distance learning, football, technologies, innovations.